

A Győri Ítéltábla a Hajdú Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a dr. Bohács Zsolt ügyvéd által képviselt **alperes** ellen szerződés érvénytelenségéből eredő igény iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2019. március 12-én meghozott 16.P.20.179/2018/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

k ö z b e n s ő - é s r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és megállapítja, hogy az alperes jogelődje, a **Rt.1.** Részvénytársaság, mint hitelező, valamint a felperes, mint adós között létrejött „Kölcsön és opciós szerződés” megnevezésű szerződés érvénytelen.

Kötelezi az alperest, hogy a ... alvázszámú és ... motorszámú, Honda Jazz típusú személygépkocsi törzskönyvét tizenöt napon belül a felperesnek adja ki.

A felperes fellebbezési eljárási költségét 88.000,- (Nyolcvannyolcezer) forintban, míg az alperesét 50.800,- (Ötvenezer-nyolcszáz) forintban állapítja meg.

A felperes az átutalással szükségtelenül megfizetett 28.892,- (Huszonnyolcezer-nyolcszázkilencvenkettő) Ft illetéket az állami adóhatóságtól visszaigényelheti.

A közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 60.960,- Ft perköltséget (ügyvédi munkadíjat), valamint úgy rendelkezett, hogy egyebekben költségeiket a felek maguk viselik.

Határozatának indokolásában rögzítette, hogy az alperes jogelődje, a **Rt. 1.** Zrt. (hitelező), valamint a felperes (adós) 2007. február 28-án kölcsön- és opciós szerződést kötöttek. A kölcsön devizaneme svájci frank, azt a felperes egy Honda Jazz típusú személygépkocsi megvásárlásához vette igénybe. A felek a kölcsön összegét 2.778.000,- Ft-ban határozták meg. A szerződés megkötésére úgy került sor, hogy a felperes az általa aláírt okiratot az alperes jogelődje képviselőjének faxon küldte meg. Az egyedi kölcsönszerződés 1. pontja az alábbiak szerint rendelkezik: „Adós tudomásul veszi, hogy a jelen szerződésben forintban meghatározott törlesztő részlet összege és a kamat összege módosul az EUR és CHF alapú szerződés esetén, ha a jelen szerződés megkötésének napján és a folyósítást

megelőző banki értéknapon irányadó, a Magyarországi **Bank Zrt.** által közzétett HUF/EUR vagy HUF/CHF deviza-vételi, illetve deviza-eladási árfolyam eltér egymástól. A folyósításkori referencia árfolyamot, a folyósítást követően kiállított és Adósnak megküldött Értesítő fogja tartalmazni. A teljes futamidőre számított kamat a szerződéskötés napján irányadó referencia kamatlábak alkalmazásával kiszámított kamatösszeg, amely nem tartalmazza a referencia kamatláb változásából adódó kamatláb változást, és nem tartalmazza (deviza alapú szerződések esetében) az árfolyam-különbözetet sem." A THM 6,96 százalék értéke tájékoztató jellegű, pontosított értéke a folyósítás napjától függ.

A szerződés 5. pontja szerint a felperes a hitelezőnek vételi jogot biztosít a tulajdonában álló Honda Jazz típusú személygépkocsira. A felek a vételi jogot az adósnak a szerződésből eredő teljes tartozása megfizetéséig, legfeljebb azonban öt évre kötötték ki. Az egyedi kölcsönszerződés 6. pontja szerint a felperes hozzájárult ahhoz, hogy a gépjármű forgalmi engedélyébe, valamint a gépjármű-nyilvántartásba elidegenítési és terheli tilalmat jegyezzenek be a hitelező vételi jogának biztosítására. Tudomásul vette továbbá, hogy ebben az esetben a törzskönyv kizárólag a korlátozás jogosítottja részére adható ki, illetve a törzskönyv kiadása a korlátozás megszűnéséig, illetve a jármű tulajdonjogának változásáig a korlátozás jogosítottjának, tehát a hitelezőnek a kérelmére felfüggeszthető. A törzskönyvet a teljes tartozás megfizetéséig a hitelező őrzi; ha pedig az adós e kötelezettségének nem tesz eleget, úgy jogosult a kölcsön és opciós szerződést azonnali hatállyal felmondani.

A szerződés 13. pontja rögzíti, miszerint a felperes kijelenti, hogy a szerződés aláírásakor hatályos általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) egy eredeti példányát átvette, az abban foglaltakat átolvasta, és magára kötelezőnek ismerte el.

Az ÁSZF II/2.16. pontja a referencia árfolyam fogalmát úgy határozza meg, hogy a kölcsön folyósításakor irányadó referencia árfolyam a Magyarországi **Bank Zrt.**-nek a folyósítás napját közvetlenül megelőző értéknapon jegyzett deviza vételi árfolyama, míg a törlesztéssel megállapított árfolyam a Magyarországi **Bank Zrt.**-nek az esedékesség napját közvetlenül megelőző értéknapon jegyzett deviza eladási árfolyama.

A II/2.18. pont szerint a teljes tartozás az árfolyam-különbözetet is magában foglalja.

A kölcsön kondíciói körében az ÁSZF V/5.1. pontja értelmében az adós tudomásul veszi, hogy a Szerződésben forintban meghatározott törlesztő részlet összege és a kamat összege módosul az EUR és CHF alapú szerződés esetében,

a) ha a számla kiállításának napján érvényben lévő, a Magyarországi **Bank Zrt.** által közzétett hivatalos HUF/EUR vagy HUF/CHF deviza-eladási árfolyam eltér a szerződésben feltüntetett referencia árfolyamtól;

b) ha az esedékesség napján érvényben lévő, a Magyarországi **Bank Zrt.** által közzétett hivatalos HUF/EUR vagy HUF/CHF deviza-eladási árfolyam eltér a számla kiállításának napján érvényben lévő referencia árfolyamtól;

c) ha a tényleges pénzügyi teljesítés napján érvényben lévő, a Magyarországi **Bank Zrt.** által közzétett hivatalos HUF/EUR vagy HUF/CHF deviza-eladási árfolyam eltér az esedékesség napján érvényben lévő referencia árfolyamtól.

A jelen pont a) és b) alpontja esetén a Hitelező árfolyamkülönbözetet számol fel az Adósnak az esedékes tőkére és kamatra, aki azt az esedékes törlesztő részletbe beépítve, azzal együtt és egyidejűleg, azonos módon köteles megfizetni, míg a c) alpontban meghatározott esetben a Hitelező jogosult árfolyam-különbözetet felszámolni, és azt az Adóssal megfizettetni.

Az ÁSZF VI/6.3. pontja szerint nem forintban nyújtott Kölcsön esetén az árfolyamváltozásból eredő kockázatot az Adós viseli.

Az elsőfokú bíróság kitért arra, hogy a szerződés aláírását, az okirat elfaxolását megelőzően a felperes észlelte, miszerint az egyedi szerződésben utalás van arra, hogy a szerződés részét képezi az ÁSZF is, ugyanakkor annak nem tulajdonított jelentőséget, ezért nem kérte a hitelező képviselőjétől az ÁSZF rendelkezésre bocsátását. Az ÁSZF tartalmához képest a szerződés aláírását megelőzően a szerződéskötési folyamat során az árfolyamkockázat tekintetében eltérő, vagy többlettájékoztatás a felperes irányába nem hangzott el.

A szerződést hátralék miatt az alperes 2015. július 1-jére felmondta.

A felperes végleges kereseti kérelmében arra kérte a törvényszéket, hogy állapítsa meg, az ÁSZF szerinti, az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás nem vált a szerződés részévé, figyelemmel arra, hogy a szerződés aláírását megelőzően az ÁSZF-et nem kapta meg. Megjegyezte, az egyedi szerződés 1. pontjából kitűnően az árfolyamváltozásnak jelentősége csak akkor van, ha az árfolyam a szerződés megkötése és a kölcsön folyósítása közötti időszakban változik. Álláspontja szerint az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás érthetetlen, ezért az ÁSZF II/2.16., V/5.1. és VI/6.3. pontjai tisztességtelenek, semmisek. Megítélése szerint az alperes jogelődjével lényegében forint alapú kölcsönszerződést kötött. Az árfolyamkockázat kiküszöbölésével a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte azzal, hogy a bíróság kötelezze az alperest 261.153,- Ft túlfizetés, valamint ennek 2015. február 1-jétől a kifizetés napjáig terjedő időre járó törvényes kamata megfizetésére. Kérte az alperes kötelezését a gépjármű törzskönyvének kiadására, valamint annak megállapítását, hogy a kölcsön és az opciós szerződés felmondása érvénytelen; az opció, mint mellékkötelem, valamint a felmondás jogi sorsa véleménye szerint a kölcsönszerződés sorsát osztja.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a keresetet alaptalannak ítélte meg.

A felperes azon érve kapcsán, hogy az ÁSZF nem vált a szerződés részévé, mivel azt részére a szerződés aláírása előtt nem adták át, a törvényszék hangsúlyozta: az aláírt kölcsön és opciós szerződés éppen azt tartalmazza, hogy a felperes az ÁSZF-et átvette, megismerte, és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismerte el. Ezt az okiratot a hitelező cégszerűen aláírta, miként a felperes is, így teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősül, melyhez képest a felperes nem bizonyította, hogy az ÁSZF-et nem vette át. A tanúként meghallgatott **Tanú 1** - az értékesítésnél közreműködő **Kft. 1.** Kft. értékesítési vezetője - mindamellett, hogy a konkrét szerződés megkötésének körülményeire nem emlékezett, előadta, hogy az általános gyakorlat szerint az ÁSZF-et az ügyfelek megkapták. A szerződés nem utal arra, hogy a felperes külön is aláírt ÁSZF-et vett át, ezért nem volt feltétlenül szükség arra, hogy az alperes aláírt példányt prezentáljon. Attól függetlenül, hogy a gépjármű átvételekor a felperes kapott-e az ÁSZF-ből példányt, **Tanú 1.** és **Tanú 2.** tanúk - a felperes hozzátartozói - vallomásai sem támasztották alá azt, hogy a felperes a szerződés aláírása előtt ne kapott volna példányt. Ennek azonban perdöntő jelentősége nem is volt, hiszen a régi Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján ahhoz, hogy az ÁSZF a szerződés részévé váljon, elegendő, ha annak alkalmazója az ügyféllel az ÁSZF tartalmát megismerhetővé teszi. Azt a felperes maga ismerte el, hogy a szerződés aláírása előtt látta: ahhoz ÁSZF kapcsolódik, azaz annak létre az alperes jogelődje a figyelmét felhívta. **Tanú 1** tanú vallomásából mindenképpen kitűnt; nem lett volna akadálya annak, hogy a felperes igény szerint az ÁSZF-et megismerhesse.

Minderre figyelemmel az ÁSZF a szerződés részévé vált, így az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás körében nem csupán az egyedi szerződésben foglaltak voltak irányadók.

A törvényszék megítélése szerint az árfolyammal kapcsolatos tájékoztatás az érvényességi követelményeknek megfelel. A felperes egyértelmű tájékoztatást kapott, hogy az árfolyam változása fizetési kötelezettségére milyen hatással van, a hitelező milyen árfolyamot vesz figyelembe, mikori időállapot szerint, és azt hogyan számolja el. Az is kitűnik, hogy az árfolyamváltozás hatása az adóست terheli, és nem lehet arra következtetést levonni, hogy ezt nem teljes mértékben neki kell viselnie, vagy hogy az árfolyamváltozásnak felső korlátja lenne. A tájékoztatásból nem lehet következtetni arra sem, hogy az árfolyamkockázat nem valós, mindemellett pedig érthető is. Mivel arra sem merült fel adat, hogy ehhez képest eltérő tartalmú, esetleg téves szóbeli tájékoztatás történt volna, a régi Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdéseire, valamint a 209/A. § (2) bekezdésére utalással a törvényszék azt szögezte le: ennek tisztességtelensége nem állapítható meg.

Ekként tehát a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg, a szerződés felmondása, valamint a járulékos opciós szerződés sem érvénytelen.

A törvényszék rámutatott végül arra, hogy az ÁSZF szerint a törzskönyv visszatartása nem csupán az opciós szerződéshez, illetve az azzal összefonódó elidegenítési és terheli tilalomhoz kapcsolódik, hanem az a teljes tartozás megfizetéséig biztosítékkul szolgál; mindezek miatt a törzskönyv kiadása iránti igénynek sem volt alapja.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett; annak megváltoztatását, és keresetének megfelelő határozat hozatalát kérte. Véleménye szerint az ítélet sérti a Tanácsnak a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelvének (a továbbiakban: Irányelv) 4. cikk (1) bekezdését, a régi Ptk. 205/B. § (1) bekezdését, 205/C. §-át, 209. § (1) és (2) bekezdéseit, valamint 209/A. § (2) bekezdését. Álláspontja szerint a kölcsön és opciós szerződés részben, az ÁSZF II/2.16., V/5.1. és VI/6.3. pontjai vonatkozásában semmis, érvénytelen; a régi Ptk. 237. § (2) bekezdésére utalással a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte azzal, hogy az ítélet tábla az árfolyamváltozásra alapított fizetési kötelezettségét küszöbölje ki.

Megismételte: véleménye szerint a kölcsönszerződésben adott tájékoztatás szerint az árfolyamkockázat korlátozott, csupán a szerződéskötés napja és a hitelösszeg folyósítását megelőző nap közötti időtartamra terjed ki. A kölcsönszerződés 1. pontja az ÁSZF V/5.1. pontjától eltér, így a régi Ptk. 205/C. §-át, mely szerint, ha az általános szerződési feltétel és a szerződés más feltétele egymástól eltér, az utóbbi válik a szerződés részévé, az elsőfokú bíróság törvénysértően mellőzte. Az árfolyamváltozás kapcsán ténylegesen kapott szóbeli tájékoztatás, az előzetes ajánlat formájában adott írásbeli tájékoztatás nem érthetetlen, hanem hiányos és félrevezető, megtévesztő volt. Az említett ellentmondást az ítélet nem oldja fel.

A felperes hangsúlyozta, miszerint az eladósodás kockázatáról az alperes jogelődje őt sem kockázattelátározatban, sem szóban nem tájékoztatta, így megsértette a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvénynek (régí Hpt.) a szerződéskötéskor hatályos 203. § (7) bekezdésének a) pontját is. Az alperes teljesítési segédjeként közreműködő **Kft. 1.** Kft. értékesítési vezetője a szerződéskötéskor pénzügyi ismeretekkel bizonyítottan nem rendelkezett, így szóban nem kaphatott helytálló tájékoztatást.

Mindamellét, hogy az ÁSZF-et meg sem kapta, annak VI/6.3. pontja szerint sem ő viseli a kockázatot, hiszen a hitel nyújtása forintban történt, a kölcsön összegét a szerződés is ebben a devizanemben határozza meg. Szerinte még az ÁSZF-et megismerő fogyasztó számára sem lehetett feltétlenül világos és egyértelmű az ilyen jelentős árfolyamkockázat viselésének kötelezettsége. Ha

pedig a szerződést deviza alapú kölcsönszerződésnek tekintjük, a kirovó pénznemben a tőkeösszeg így sem határozott.

A felperes sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte az alperes jogelődjének „Hitelajánlat” megnevezésű, névre szóló előzetes írásbeli tájékoztatójának tartalmát sem, mely szerint havi rendszerességgel 120 egyenletes, forintban előre meghatározott összegű részletet kell fizetnie. A hitelajánlat egyébként sem tartalmazott tájékoztatást a CHF/HUF eladási-vételi árfolyam esetleges változásából adódó következmények, az árfolyamkülönbözetből eredő kockázat tekintetében. Minderre figyelemmel okkal bízhatott abban, hogy a felvenni szándékozott hitel törlesztése számára nem jelenthet nagyobb terhet, mint az ott közölt egyenletes havi törlesztő részletek megfizetésének kötelezettsége.

A felperes kiemelte: az okiraton csupán a hitelező, az adós és a szállító aláírása szerepel, a tanúk részére biztosított hely aláíratlan. A folyósítás ennek az okiratnak az alapján történt meg, és a gépkocsi átvételekor a vételár már a szállító pénztárában volt. A tanúk alkalmazásának hiányában az okirat a régi Pp. 196. § (1) bekezdése szerint nem minősül teljes bizonyító erejű magánokiratnak, bár azt nem vitatta, hogy az aláírás tőle származik.

A felperes hangsúlyozta: a rendelkezésre álló bizonyítékok nem támasztják alá, hogy az alperes jogelődje az őt terhelő tájékoztatási kötelezettségének minden kétséget kizáróan eleget tett. Csupán az bizonyított, hogy a szerződéskötés napján faxon átküldött kétoldalas szerződést aláírva visszafaxolta. A tájékoztatás megfelelőségének nem elégséges feltétele az az okiratba foglalt nyilatkozat, hogy az ÁSZF-et átadták; szükséges az is, hogy a tájékoztatás érdemi legyen, amit az alperes meg sem kísérelt bizonyítani.

A felperes kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében nem tért ki az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) a C-51/2017. számon meghozott ítéletében (ECLI:EU:C:2018:750) megfogalmazott elvárásokra.

A felperes szerint **Tanú 1** tanú maga sem zárta ki annak lehetőségét, hogy az ÁSZF-et a szerződéskötést megelőzően részére nem adták át, miként **Tanú 1.** tanú vallomása is alátámasztja, hogy a faxon kötött szerződéshez kapcsolódó iratok átvételére és aláírására a gépjármű 2007. március 2-ai átvételekor került sor. Az elsőfokú bíróság felhívta az alperest, hogy nyilatkozzon arról, állítja-e, hogy a részére faxon megküldött ÁSZF-et ő saját kezűleg aláírta; figyelmeztetett arra is, ezt a tényt az alperesnek kell bizonyítania. A felhívásra az alperes egyáltalán nem nyilatkozott, a bizonyítatlanság következményeit azonban a törvényszék nem vonta le. Mindezek alapján bizonyítható, hogy az ÁSZF tényleges átadására csak a gépjármű átvételekor került sor, azaz azt követően, hogy a szerződés tartalmilag már teljesedésbe ment.

Az ÁSZF tekintetében a régi Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján nem elegendő a másik fél által történő elfogadás, hanem a tartalom megismerését is lehetővé kell tenni. A vállalkozás tájékoztatási kötelezettsége a Kúria 2/2014. PJE határozata szerint nem feltételes, nem csupán akkor éled fel, ha azt a fogyasztó igényli. Az adott esetben a kikötés gazdasági hatását a szerződéskötés előtt nem ismerhette, a fogyasztó kötelezettségvállalását esetlegesen befolyásoló valamennyi tényezőre nem tért ki, és a tájékoztatás nem volt alkalmas arra, hogy a gazdasági hatásokat a fogyasztó felismerhesse.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Hivatkozott a Kúria 6/2013. PJE határozatára, és kiemelte: a szerződési terheknek a szerződés megkötését követő - előre nem látható - egyoldalú eltolódása az érvénytelenség körében nem értékelhető, mivel az érvénytelenségi oknak a szerződés megkötésekor kell fennállnia. A Kúria 2/2014. PJE határozata szerint pedig a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésnek az a rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot - a kedvezőbb kamatmérték ellenében -

korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. Az adott esetben ugyanakkor a szerződés devizanemére vonatkozó kikötést egyedileg megtárgyalták, így a rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető; ezt pedig felperesnek kell bizonyítania. Mindemellett kiemelte: a szerződés szövegéből és a tájékoztatásból az ideáltipikus fogyasztó számára egyértelműen felismerhető volt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás pedig nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére.

Az alperes hangsúlyozta azt is: arra az esetre, ha a tájékoztatási kötelezettségét jogelődje megsértette, jogszabály - így a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdései - ehhez következményt nem fűz.

Az alperes szerint a tájékoztatási kötelezettség vizsgálata kapcsán az egyedi kölcsönszerződést és az annak elválaszthatatlan részét képező ÁSZF rendelkezéseit együttesen, azokat egybevetve kell vizsgálni. A hitelajánlat vastagon szedve tünteti fel, hogy svájci frank alapú hitelre vonatkozik, a kölcsönszerződésben pedig a felperes választotta ki ezt a devizanemet. A kölcsönszerződés egyébként a régi Pp. 196. § (1) bekezdése szerint teljes bizonyító erejű magánokirat; a felperesnek az ebbe az okiratba foglalt nyilatkozatával szemben az ellenkező bizonyítása a felperest terheli. Az ÁSZF szerint az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettséget a felperes kifejezetten vállalta, azaz az abból eredő kockázatot kizárólag neki kell viselnie, annak felső és időbeli határa nincs. Ha a felperes az egyedi kölcsönszerződést és az ÁSZF-et kellő figyelmességgel és körültekintéssel átolvassa, úgy fel kellett ismernie, hogy fizetési terhei előre nem látható mértékben is nőhetnek.

Amennyiben pedig az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos rendelkezések mégsem voltak egyértelműen érthetőek, úgy a felperest fogyasztóként is terhelő együttműködési kötelezettségre, valamint a jóhiszeműség és tisztesség követelményeire tekintettel alappal elvárható volt, hogy a nagy összegű és hosszabb távra szóló pénzügyi ügylet jellegéhez, a vállalt kockázat mértékéhez igazodóan a szerződés megkötése előtt tájékozódjon.

Az alperes arra is utalt, hogy a felperes által alkalmazott elszámolást módszerében és összegszerűségében is vitatja; az nem felel meg a Kúranak a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 törvény) 37. § (1) bekezdése szerinti követelménynek; nem tartalmaz kellően részletes, számszakilag ellenőrizhető, tételes levezetést.

A felperesi kimutatás mindemellett tartalmában az eredeti állapot helyreállítását célozza, és ekként nincs összhangban a DH2 törvény szerint alkalmazható jogkövetkezményekkel (érvényessé nyilvánítás, az ítélethozataláig hatályossá nyilvánítás). Ezen túlmenően a felperes figyelmen kívül hagyta a tényleges folyószámla forgalmat is, azaz azokat a tételeket, melyek a törlesztő részleteken felül keletkeztek.

Az alperes megjegyezte végül: abban az esetben, ha valamely szerződés részlegesen érvénytelen volna, csak az érintett kikötések nem alkalmazhatók, és az összes további feltételt a felek jogviszonyában alkalmazni kell; a felperes levezetése azonban mindezt teljesen számításon kívül hagyta.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság döntésével annyiban nem ért egyet, hogy az alperes jogelődjének az árfolyamkockázatra vonatkozó feltárását nem ítélte megfelelőnek, ami a szerződés érvénytelenségéhez vezet.

A másodfokú bíróság előjáróban leszögezi, hogy bár a szerződés fejrésze szerint szállítóként szerződő fél volt a **Kft. 1. Kft.**, ugyanakkor a szerződés 2. pontjából kitűnik, hogy ténylegesen az alperes jogelődjének teljesítési segédjeként járt el, így jogaira és kötelezettségeire a per mikénti eldöntése nem hat ki; emiatt perben állása nem volt szükséges.

A felperes maga adta elő, hogy a kölcsönszerződés aláírásakor észlelte: az visszautal az ÁSZF-re, bár annak tartalmát nem ismerte el (dr. felperes neve felperes előadása - Tatabányai Törvényszék 20.P.20.090/2017/8. számú jegyzőkönyv 2. és 3. oldalai). Az okirat valóban nem felel meg a régi Pp. 196. § (1) bekezdése szerint a teljes bizonyító erejű magánokirat kellékeinek (okirati tanúk alkalmazására nem került sor), azonban a teljesítést megelőzően okiratba foglalt nyilatkozatára tekintettel így sem hivatkozhat arra, hogy - a szokásos szerződési gyakorlattól egyébként el nem térő - ÁSZF nem vált a szerződés részévé.

A felperes arra is alaptalanul utalt, miszerint az árfolyamkockázat mértéke azért korlátozott, mert kizárólag a szerződéskötés napja és a kölcsönösszeg folyósítását megelőző nap közötti időtartamban bekövetkező árfolyamváltozáson alapulóan változhat a törlesztő részlet és a kamat összege. Az egyedi kölcsönszerződés 1. pontjának ezt érintő, továbbá az ÁSZF 6.3. pontjának az árfolyamkockázatra vonatkozó az az általános rendelkezése, hogy nem forintban nyújtott Kölcsön esetén az árfolyamváltozásból eredő kockázatot az Adós viseli, egymást kiegészítő, s nem egymást kizáró rendelkezések. Míg ugyanis az ÁSZF 5.1. pontja a kölcsön devizaneme tekintetében az egyedi kölcsönszerződés rendelkezését pontosítva határozza meg, hogy a forintban meghatározott törlesztő részlet és kamat összeg EUR és CHF alapú Szerződések esetén miként módosul, addig az ÁSZF szerkezetileg is elkülönült külön - VI. - részében „A kölcsön és járulékainak megfizetése” címszó alatt az adós törlesztési kötelezettsége időszakára vonatkoztatva foglal magában árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezést.

Helytállóan hivatkozott ugyanakkor a felperes arra, hogy ez utóbbi rendelkezéssel az alperes jogelődje tájékoztatási kötelezettségének kielégítően nem tett eleget. Ennek kapcsán nem hagyható figyelmen kívül, hogy - bár azt a felperesnek a hitelajánlatra is figyelemmel tudnia kellett, hogy a kölcsönszerződés CHF alapú - a kölcsönösszeg folyósítását követő időszak tekintetében az árfolyamkockázat mértékére vonatkozóan semmilyen, a felperes rendelkezésére bocsátott okirat nem tartalmaz rendelkezést, így a szerződéskötést megelőzően tájékoztató jelleggel átadott hitelajánlat semmis.

Az ítéletábrának abból kellett kiindulnia, hogy - miként azt az EUB-nek az 51/17. számú ügyben hozott ítélete 78. pontja tartalmazza - a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának követelményéből adódóan a pénzügyi intézményeknek a kölcsönfelvevők számára elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk ahhoz, hogy ők tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E követelmény magában foglalja azt is, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak

alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára akként, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos („ideáltipikus”) fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is.

A Kúria 6/2013. PJE határozatának 3. pontja szerint a tájékoztatási kötelezettség ugyan nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás mértékére, ebből azonban nem következik, hogy a fogyasztó számára nem kellett kiderülnie annak, miszerint az árfolyamváltozás mértéke gyakorlatilag felső korlát nélküli lehet (Fővárosi Ítéltábla 37.Gf.40.669/2018/12/I. számú ítélete). Ennek kapcsán nem lehetett figyelmen kívül hagyni azt, hogy egy észszerűen figyelmes fogyasztó nem kívánta kitenni magát a devizaátváltások olyan kockázatának, amely számára korlátlanul járhat hátrányos és tartós gazdasági következményekkel.

Az EUB-nak a C-227/18. számú ügyben hozott végzése szerint - más feltétel mellett - az Irányelv csak abban az esetben teszi lehetővé az árfolyamkockázatnak a fogyasztóra terhelését annak a kifejezett figyelmeztetésnek a hiányában is, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, ha a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is. Ergo: nem elegendő önmagában annak rögzítése, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázatot a fogyasztó viseli; mindebből ugyanis egyáltalán nem vonható következtetés az árfolyamkockázat csekély, vagy jelentős mértékére. Nem áll rendelkezésre olyan bizonyíték, amelyből kitűnne, hogy a felperes tisztában volt azzal, hogy a körülmények kedvezőtlen változása esetén számára az észszerűen vállalható kockázatot meghaladó árfolyamkockázat keletkezhet, illetőleg, hogy a gazdasági következmények akár jelentősek is lehetnek. A szállító részéről eljáró **Tanú 1** tanú maga sem tudta megmondani: egyáltalán tájékoztatták-e a fogyasztót arról, hogy az árfolyamkockázat kizárólag őt terheli; a tájékoztatás egyébként is csak általános jellegű volt (**Tanú 1** tanú vallomása - Tatabányai Törvényszék 20.P.20.090/2017/16. számú jegyzőkönyv 4. oldala). Mindemellett a peradatok szerint az alperes jogelődje nem mutatott be a felperesnek olyan táblázatot, diagrammot vagy más képi eszközt sem, mely számára plasztikusan érzékeltethette volna az ügyletben rejlő kockázatokat.

Mivel az árfolyamkockázati tájékoztatás a szerződés főszolgáltatása körébe tartozik, a régi Ptk. 209. § (2) és (5) bekezdései alapján a szerződési feltételek tisztességtelensége az egész szerződés semmisségéhez vezet.

Mindezek miatt az ítéltábla a régi Pp. 213. § (3) bekezdése szerint közbenső ítélettel az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és megállapította, hogy az alperes jogelődje, a **Rt. 1. Zrt.**, mint hitelező, valamint a felperes, mint adós között létrejött „kölcsön és opciós szerződés” megnevezésű szerződés érvénytelen.

A ... alvázszámú és ... motorszámú, Honda Jazz típusú személygépkocsi törzskönyvének kiadása körében a másodfokú bíróság a régi Pp. 213. § (2) bekezdésére hivatkozással részítélettel határozott,

és az alperest a régi Pp. 217. § (1) bekezdése szerint meghatározott tizenöt nap határidőben a törzskönyv kiadására kötelezte. Rámutat arra, hogy az egyedi szerződés 5. pontja szerint a felek a gépjárműre az alperes jogelődjének javára vételi jogot alapítottak a szerződésből fakadó teljes tartozás megfizetéséig, de legfeljebb öt évre azzal, hogy amennyiben a kölcsön futamideje hosszabb, úgy a hitelező értesítésére az adós vele új vételi jogot alapító szerződést köt, vagy más - a hitelező által elfogadott - biztosítékot nyújt. A 6. pont szerint a felperes hozzájárult ahhoz, hogy a vételi jog biztosítására, illetve a tartozás teljes kiegyenlítéséig a hitelező javára a jármű forgalmi engedélyébe elidegenítési és terhelési tilalmat jegyezzenek be; a törzskönyv pedig e feltételek fennállása alatt csak a korlátozás jogosítottja részére adható ki. Az ÁSZF 7.3. és 7.4. pontjai az említett rendelkezésekhez hasonlóan a biztosítékok körében a vételi jogot, valamint az elidegenítési és terhelési tilalmat nevesíti. A törzskönyv birtokban tartására vonatkozó jog tehát csak járulékos, kizárólag az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszerítéséhez kapcsolódik, és nem tekinthető a régi Ptk. 200. § (1) bekezdésében nem nevesített atipikus biztosítéknak. A törvényben limitált maximum öt évre kiköthető opciós jog megszűnésével az elidegenítési és terhelési tilalom is megszűnt, ezért az alperes a törzskönyv kiadására köteles (Kúria Pfv. V. 20.256/2017/6. számú ítélete).

Figyelemmel a Legfelsőbb Bíróságnak „A perköltségről való rendelkezésről a fellebbezési és felülvizsgálati eljárásban, ha a bíróság az ügyben részítélettel vagy közbenső ítélettel határoz” című 4/2009. (XII. 14.) PK véleményére, a régi Pp. 252. § (4) bekezdésének felhívása mellett az ítéltábla a felperes másodfokú perköltségét 88.000,- Ft-ban, míg az alperesét 50.800,- Ft-ban állapította meg. A felperest érintően megállapított összeg az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdésének c) pontja, valamint 46. § (1) bekezdése alapján meghatározott 48.000,- Ft illeték költséget, továbbá a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § (6) bekezdése alapján megállapított 40.000,- Ft ügyvédi munkadíjat tartalmazza. A másodfokú bíróság az alperes oldalán felmerült ügyvédi munkadíjat ugyanebben az összegben határozta meg azzal, hogy ennek kapcsán a R. 4/A. § (1) bekezdése alapján általános forgalmi adót is felszámított.

A felperes az átutalással szükségtelenül megfizetett 28.892,- Ft illetéket az állami adóhatóságtól az Itv. 80. § (1) bekezdésének i) pontja értelmében visszaigényelheti.

Győr, 2019. október 22.

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

. Szabó Péter sk.
előadó bíró

. Sarmon Hedvig sk.
bíró